

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE GEOGRAFIE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE GEOGRAFIE

SOCIETATEA DE GEOGRAFIE
DIN ROMÂNIA

CENTRUL DE CERCETĂRI
GEODEMOGRAFICE ȘI
ANALIZĂ TERITORIALĂ

DIRECȚIA TOPOGRAFICA MILITARA
„GENERAL DE DIVIZIE
CONSTANTIN BAROZZI”

ANCP
AGENȚIA NAȚIONALĂ
DE CADASTRU ȘI
PUBLICITATE IMOBILIARĂ

CNC
CENTRUL
NAȚIONAL DE
CARTOGRAFIE

Conferința Națională de Toponimie și Geografie Istorică „Numele de locuri: memorie, patrimoniu, identitate”

Vineri 24 octombrie 2014, București

Stimate doamne, stimați domni,

Facultatea de Geografie a Universității din București, Institutul de Geografie al Academiei Române, Societatea de Geografie din România, Direcția Topografică Militară „General de divizie Constantin Barozzi”, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și Centrul Național de Cartografie au deosebita onoare de a vă invita să participați la **Conferința Națională de Toponimie și Geografie Istorică „Numele de locuri: memorie, patrimoniu, identitate”**.

Prin organizarea acestei conferințe, instituțiile partenere doresc să creeze un cadru de dezbateri științifice, deschise pentru geografi și specialiști din alte domenii interesați de problematicile de toponimie și geografie istorică. Conferința are ca principal obiectiv reunirea celor interesați de problematicile și semnificațiile identitare și de patrimoniu ale numelor de locuri, pentru a prezenta și a discuta despre cele mai recente aspecte tematice. Conferința are un caracter interdisciplinar, fiind deschisă cercetătorilor, cadrelor didactice din învățământul universitar și preuniversitar din diferite domenii, precum și specialiștilor în cartografie sau GIS, responsabililor cu gestiunea și constituirea nomenclatoarelor toponimice din administrațiile publice centrale și locale etc.

Evenimentul se dorește a fi un cadru favorabil pentru dezbaterile problemelor teoretice, metodologice și aplicative privind numele de locuri și semnificațiile lor pentru memoria, patrimoniul și identitatea locală sau regională.

Conferința va avea loc la București, vineri 24 octombrie 2014, la „Casa Universitarilor”, strada Dionisie Lupu nr. 46, sector 1, București.

În speranța că evenimentul nostru va fi de interes pentru dumneavoastră, vă așteptăm să participați la conferință!

PROGRAM SECȚIUNI:

1. În căutarea toponimelor pierdute! – valoarea de memorie și identitate istorico-geografică a numelor de locuri dispărute din uz natural sau prin intervenție administrativă

Componente ale limbajului, mijloc de comunicare între oameni, numele de locuri reprezintă un fenomen social. Durata de viață a unui nume de loc este variabilă de la caz la caz. De aceea, datorită faptului că uneori, pot dăinui peste secole sau chiar milenii în forma inițială sau ușor modificată, toponimele prezintă o valoare deosebită, putând fi asimilate unor documente necesare reconstituirii unor fenomene social-economice sau naturale.

Numele de locuri sunt repere și păstrătoare ale memoriei și identităților locale. Rezistența în timp a toponimelor este legată de existența obiectului geografic denumit, de înscrierea în documente cartografice a numelor respectiv sau de utilizarea locului numit pentru comunitate. Astfel, o serie de realități geografice naturale sau sociale, dispărute cu decenii sau secole în urmă, pot fi reconstituite grație prezenței toponimelor revelatoare. În egală măsură, prin schimbarea contextului de utilizare a teritoriilor sau a forței ideologice a denominărilor oficiale, o serie de toponime nu mai sunt utilizate, dispariția lor generând o sărăcire a patrimoniului imaterial local și o diminuare a reperelor de memorie și de identitate.

În cadrul secțiunii sunt așteptate contribuții interdisciplinare privind valoarea de memorie și identitate istorico-geografică a numelor de locuri dispărute din uz, natural sau ca urmare a deciziilor administrative (inclusiv a celor prin care unele sate - deci și numele lor din nomenclatoarele oficiale - au dispărut prin înglobare administrativă).

2. Toponimia naturală – reutilizări și noi denominări ale teritoriilor agricole și forestiere în perioada post-comunistă

Toponimia naturală a unei zone nu trebuie interpretată numai ca o imagine descriptivă a locului, ci și ca istorie a acestuia, revelând astfel dinamica peisajului antropizat și procesele socio-economice care au afectat teritoriul respectiv. Studiul toponimelor și interpretarea lor ca un rezultat al istoriilor și activităților locale din trecut, permite reliefaarea unor aspecte importante privind realitățile social-istorice și economice din fiecare epocă. Ca urmare a naționalizării fondului forestier și colectivizării terenurilor agricole din perioada comunistă, geografia teritoriilor afectate (parcele, drumuri, fântâni, construcții diverse etc.) și toponimia acestora au fost modificate, simplificate sau chiar șterse.

Etatizarea gestiunii terenurilor forestiere și agricole și schimbarea modului de utilizare a acestora au determinat simplificări ale reperelor spațiale și, implicit, sărăciri ale toponimiei naturale.

Reconstituirea proprietății private în perioada post-comunistă, precum și fragmentarea terenurilor, prin reparcelări sau retrasarea vechilor limite ale terenurilor agricole sau forestiere generate de acest proces de recuperare a proprietăților, au determinat un amplu proces de reutilizare a vechilor toponime și de denominare a noilor realități economice și teritoriale.

Contribuțiile așteptate a fi prezentate în cadrul acestei secțiuni vizează analize în profil teritorial ale dinamicii numelor de locuri în perioada post-comunistă, generate de transformările socio-economice și de reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere.

3. Toponimia oficială – semnificații ideologice și identități locale.

Iorgu Iordan afirma că „toponimia este o adevărată arhivă a unui popor”, reflectând realitățile geografice, sociale și istorice, care îi circumscriu traiectul în spațiu și timp. Expresie a spiritului de observație obiectivă și, în același timp, a spiritului satiric (al poporului), toponimia naturală (firească) este esențialmente motivată. Toponimia oficială este în mare măsură o creație cu un vădit caracter artificial, care ignoră raportul de motivare dintre toponim (nume topic) și obiectul geografic denumit, în particular, o așezare umană, o localitate.

Toponimia oficială – impusă de autorități pe cale administrativă – a avut și are anumite motivații juridice sau politico-ideologice, fiind aplicate și circumscriindu-se unor logici generale, naționale sau regionale, sau doar locale. Numele de localități au suferit de-a lungul timpului nu doar modificări formale parțiale, ci au fost adesea înlocuite în întregime, o dată sau chiar de mai multe ori, din diverse motive. Schimbările de regimuri politice sau modificările de granițe au determinat în ultimul secol o serie de transformări pe care oficială ale numelor de localități. În funcție de context, numele de localități sau alte toponime care transmiteau informații despre realitățile socio-culturale locale, au fost modificate, traduse sau înlocuite în conformitate cu limba sau ideologia noilor guvernanți.

În cadrul secțiunii sunt așteptate comunicări și studii referitoare la logicile și regulile modificărilor toponimiei pe cale oficială în diferite teritorii sau epoci. De asemenea, sunt așteptate contribuții cu privire la perspectiva membrilor comunităților locale – utilizatori ai numelor de locuri – cu privire la schimbările de nume, propunerile de revenire la denumiri anterioare sau crearea artificială de nume noi pentru diferite unități administrativ-teritoriale sau localități.

4. Odonimele – reflectare a realităților istorico-geografice și socio-culturale locale sau denumiri aleatorii administrative

Numele de străzi și celelalte toponime urbane sunt folosite zilnic în orientare și poziționare în cadrul localităților. Mărimea locului desemnat sau poziția lui în raport cu centrul sau marile artere de circulație ale localității sau ale cartierelor, conduc la diferențieri importante în privința cunoașterii și recunoașterii numelui de loc respectiv. Numele de străzi evocă memoria locurilor respective, existența în trecut a unor funcții sau peisaje (sociale, culturale, agricole, industriale) pe care astăzi le mai putem percepe doar prin aceste nume. Dar, în timp, numele multor sate și cartiere vechi, înglobate administrativ orașelor, s-au pierdut, iar cele mai multe nume originare de străzi s-au modificat, fiind înlocuite de altele care, uneori, nu au o legătură directă și explicită cu spațiul pe care îl denumesc.

Ca urmare a dezvoltării urbane, o serie de noi străzi deschise sau cartiere construite, din rațiuni practice de orientare sau de identificare urbană, au fost denumite de către autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu normele legale în vigoare.

În acest spirit, numeroase administrații locale și-au stabilit sisteme de denominare care valorifică mai ales memoria colectivă națională și foarte puțin realitățile istorico-geografice sau socio-culturale locale. În egală măsură, frecvențele schimbări de nume de străzi duc la pierderea unor istorii, a memoriei locului respectiv. În multe cazuri, noul nume, atribuit arbitrar sau partizan, ascunde utilizatorului comun funcțiile și identitatea locului.

Având în vedere caracterul interprofesional și interdisciplinar al conferinței, în această secțiune sunt așteptate studii și analize ale sistemelor odonimice existente în anumite localități sau zone geografice, prezentări ale caracteristicilor acestora și a manierei în care au fost instituite acestea, semnificația istorico-geografică și socio-culturală a toponimelor respective pentru comunitățile locale, precum și modul de organizare, funcționare și principiile de selecție a numelor pentru a denomina străzile sau alte obiective din cadrul localităților în cadrul Comisiilor de atribuire de denumiri (constituite cf. Ordonanței Guvernului nr. 63 / 2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri).

5. Numele de locuri – reprezentări cartografice și metadate în aplicațiile GIS.

Documentele cartografice, dincolo de rolul de orientare, sunt surse pentru cercetarea numelor de locuri. În funcție de tipul de hartă și scara acesteia, numărul de toponime este diferit. Mai mult, în încercarea de a realiza documente cartografice de mare acuratețe, instituțiile cu responsabilități în realizarea de hărți înscriu toponime din diferite generații culese din serii de hărți mai vechi. Sunt oare toate toponimele înscrise cunoscute și folosite de locuitorii teritoriilor cartografiate? Noile generații de hărți doar transpun în documente cartografice realități geografice numite sau (re)crează toponime majore sau minore necunoscute sau ieșite din uzul utilizatorilor locali? O hartă, dincolo de utilitatea sa tematică, prin acuratețea și maniera de prezentare a numelor de locuri, devine un document cu semnificații identitare puternice.

Importanța utilizării de toponime a fost recunoscută la nivel mondial, pentru toponime fiind create metadate speciale în cadrul standardelor internaționale pentru sisteme informaționale geografice ISO 19115 și ISO 19139. De asemenea, Uniunea Europeană a introdus în cadrul directivei INSPIRE o tema specială pentru înregistrarea metadatelor despre toponime (cunoscute sub numele de Geographical names).

Specialiștii în GIS și cartografie care doresc să participe la această sesiune pot aborda, fără a se limita la acestea, probleme legate de evoluția istorică a toponimelor, influențele culturale și lingvistice asupra toponimelor, standardizarea toponimelor în aplicațiile webgis, standardizarea toponimelor în cadrul departamentelor din instituțiile publice, utilizarea toponimelor în situațiile de urgență etc.

6. Reconstituirea peisajelor geografice umane și naturale prin cercetări de geografie istorică. Între realitatea din teren și dimensiunile semantice.

Cercetările științifice privind reconstituirea peisajelor geografice din trecut din diferite areale geografice se încadrează în domeniile tematice de interes ale geografilor, istoricilor, biologilor, etnografilor etc. Abordările de geografie istorică au evidențiat corelațiile dintre dinamicile socio-economice și realitățile fizico-geografice. Tocmai de aceea, problematicile reconstituirii peisajelor geografice umane și naturale sunt permanent actuale și sunt abordate în cercetările vizând analiza dinamicii unui spațiu geografic concret delimitat sau pentru înțelegerea diversității unui aspect geografic, în ansamblul teritoriului național și european.

Apelul la documente istorice sau la dimensiunea semantică a numelor geografice, pentru a reconstitui sau explica realitățile din teren, sunt practici științifice curente pentru cercetători. În contextul transformărilor socio-economice și de mediu ale teritoriului României din ultima sută de ani, utilizarea metodelor specifice geografiei istorice și a informațiilor științifice acumulate în acest domeniu, devine un instrument de analiză obligatoriu pentru validarea cercetărilor toponimice.

Având în vedere interesul general al cercetării dinamicii unor fenomene sau procese spațiale sau a reconstituirii unor peisaje, în cadrul secțiunii vor putea fi prezentate, printre altele, cercetări referitoare la aspecte privind apariția și dezvoltarea unor structuri teritoriale socio-economice sau transformarea în timp a unor elemente de mediu.

7. Geografia istorică – fundamente științifice pentru identitățile locale și memoria locurilor.

Cele mai numeroase studii care abordează, printre altele, și tematici de geografie istorică, sunt monografiile locale. Astfel, prin utilizarea de informații geografice și istorice teritorializate sunt descrise reperele identităților locale, iar prin explicarea parcursurilor peisajelor geografice și a dinamicii comunităților, toponimele devin repere ale memoriei locale. Locurile de memorie și identitățile locale sunt dinamice și traduc perspective diferite, mai ales în cazul comunităților multietnice.

Geografia istorică contribuie la fundamentarea cunoștințelor privind caracteristicile sociale, economice sau fizico-geografice ale teritoriilor și localităților, favorizând abordări comparative sincronice sau diacronice ale acestora. În contextul interesului tot mai mare pentru istoriile locale și a necesității abordării integrate a identităților locale, prin studiile și cercetările de geografie istorică memoria locurilor este revelată și salvată.

În cadrul secțiunii sunt așteptate lucrări tematice care să prezinte analize și elemente de geografie istorică ce stau la baza constatării identităților locale și a memoriei locurilor din diferite localități sau zone ale României.

ÎNREGISTRARE CONFERINȚĂ:

Înscrierea participanților și a titlurilor comunicărilor se face direct pe site-ul conferinței : <http://www.toponimie.geo.unibuc.ro>. Apăsați [AICI](#) pentru a avea acces direct la formularul de înscriere.

Termen de înscriere și trimitere a rezumatelor: 15.10.2014 (titlurile prezentărilor vor fi trimise în română și franceză / engleză; rezumatele, în limba română, nu trebuie să depășească 250 de cuvinte)

Taxă de participare:

70 lei (costuri care acoperă: editarea materialelor conferinței, mapa cu documentele conferinței, pauzele de cafea și prânzul)

Taxa de participare se va plăti în lei în următorul cont bancar:

UNIVERSITUR bank accounts:

Cont IBAN RON: RO43 RZBR 0000 0600 1406 6753

Cont IBAN EURO: RO59 RZBR 0000 0600 1406 5010

Raiffeisen Bank, Agenția Națiunile Unite

Cu precizările următoare:

-numele și prenumele participantului/participanților la conferință și CNP

-ce reprezintă suma: **Taxă participare la Conferință - Numele de locuri: memorie, patrimoniu, identitate**

Validarea înscrierii se va face pe baza copieii scanate a ordinului de plată a taxei, pe care vă rugăm să o trimiteți pe adresa e-mail a conferinței.

ALTE INFORMAȚII:

Un autor poate participa cu cel mult două lucrări, ca unic autor sau coautor.

Corespondența legată de înscrierea participanților la conferință se va purta exclusiv pe adresa email: toponimie@umec.geo.unibuc.ro

Date cheie de reținut:

Înscrierea participanților cu comunicări (titlu, autor/i, rezumat): până în 10 octombrie 2014

Transmiterea Programului final al Conferinței: 17 octombrie 2014

Transportul și cazarea vor fi suportate de către participanți.

Alte detalii vor fi trimise prin circularele II și III sau vor putea fi accesate pe site-ul conferinței: <http://www.toponimie.geo.unibuc.ro>

Comitetul de organizare